

BİR DOKUN BİN AH İŞİT

Ahmet Yılmaz

Editör

Sıddıka Zeynep Bozkuş

Kapak Tasarımı

Ali Yılmaz

Son Okuma

Büşra Şahin

Mizanpaj

Neşe Siyamoğlu

ISBN: 978-625-7237-98-7

1. Baskı: Aralık 2023

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden ve yazardan izin almadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Yazardan Direkt – Türkiye

Yazardan Direkt Elektronik İletişim Tanıtım Paz. ve Tic. Ltd. Şti

Altıntepe mah. İstasyon Yolu sok. No: 3/1

Maltepe / İstanbul

Tel: 0216 3011213

Sertifika No:47456

Baskı ve Cilt

JOLY SPACE OZALİT KIRTASIYE BİLİŞİM TİC. LTD. ŞTİ.

Çınar Mah. Kadirhas Cad. Kalender Sok. No:1/A Maltepe/İstanbul

Sertifika no: 74091

BİR DOKUN
BİN AH İŞİT

İçindekiler

Önsöz	1
Giriş	3
Avrupalı Türklerden Öz Eleştiri	5
Bugünkü Jenerasyonun Düşüncesi	9
Almancı Amcanın Son Yolculuğu	10
İki Farklı Görüş	11
Otobüs Şoförü	13
Dürüst Olmak	16
Dürüst Olmanın Faydaları	21
Babanın Adaletsizliği	26
Serdar Beyin Yaşadıkları	32
Babanın Fedakârlığı	62
Sıla Yolu	64
Damada Yapılan Haksızlık	72
Almancı Dediklerinizin Çocukları	76
Tembel Gençten Acı Veren Son	78
Avrupalı İş Adamı ve Oğlu	95
Son Yolculuk	100
Son Söz	103

Yazar Notu: Bu eserde şehirler, karakter isimleri ve ikamet ettikleri yerler tamamen değiştirilerek kaleme alınmıştır. Saygılarımla...

Önsöz

Bu eseri yazmama vesile olan Avrupalı Türklerin yüzlerce-sini hatta daha fazlasını bizzat birinci ağızdan dinledim. Buna istinaden gurbetçi kardeşlerimin pişmanlıklarını, üzüntülerini ve yaşam mücadelelerini kaleme alma kararı aldım.

Avrupalı Türk gurbetçilerimize, “Sizin bu yaşadıklarınızı kaleme alarak bir kitap yazmak istiyorum.” dediğimde gurbetçilerimiz bana başarılar dileyerek bundan mutluluk duyacaklarını ifade ettiler.

Gurbette yaşanan olumsuzlukların, hayal kırıklıklarının yanı sıra iyilik ve güzelliklerin de ele alındığı *Bir Dokun Bin Ah İşit* isimli eserimizdeki hikâyelerin kalbinize işleyeceğine yürekten inanıyorum.

Eserimizi okuma fırsatı bulacağını umduğum birinci, ikinci hatta üçüncü jenerasyonun “Bu kitap tam da bizim yaşadıklarımızı anlatıyor.” diyeceğini, kaleme aldıklarımızı ilgiyle ve beğeniyle okuyacağını ümit eder, saygılarımı sunarım.

Ahmet YILMAZ

Giriş

Bu kitapta, Avrupalı Türklerin anavatanlarındaki Almancı yakıştırmalarından, haksızlıklardan ve olumsuzluklardan bahsediyoruz. Aynı olumsuzluklar ve haksızlıklar Avrupa’da veya dünyanın herhangi bir yerinde yok mu? Tabii ki olabilir, bu kaçınılmaz bir gerçektir.

Dünyanın neresinde olursanız olun, özellikle yabancı ve gurbetçi olduğunuz bir ülkede bundan daha fazla haksızlık ve adaletsizlikle de karşılaşabilirsiniz. Ancak Avrupalı Türk gurbetçiler, yaşadıkları yerlerdeki olumsuzlukları ve adaletsizlikleri çok da fazla önemsiyor gibi görünmüyorlar fakat bir haksızlığa uğradıklarında kanunlar çerçevesinde haklarını aramaktan da hiçbir zaman geri kalmıyorlar.

Asıl rahatsız edici olan şey, Avrupalı Türk gurbetçilerin kendi öz vatanlarında çevrelerinden ve yakınlarından gördükleri haksızlıklar, adaletsizlikler ve hakaretlerdir.

Bu bahsettiklerim, dinlediğim Avrupalı Türklerin yani gurbetçilerin ortak görüşüdür.

Avrupalı Türklerden z Eleştiri

Birinci, ikinci hatta üçüncü kuşağım, kendilerini asla affedemeyip öz eleştiride bulunarak ve “Bugünkü düşüncelerimiz o zamanlar olsaydı, asla o hatalara dşmezdik.” diyerek ifade ettikleri cümleleri sizlere zet olarak aktarmaya çalışacağım.

İkinci Dünya Savaşı’ndan çok da uzak olmayan 1960’ların ortalarında, Almanya’nın iş gücü ihtiyaçını karşılamak amacıyla Türkiye ile iş gücü anlaşması imzalandığında, bizler de vatanımızda iyi bir işe ve aşa sahip olamadığımız için ailemizden, çevremizden ve dostlarımızdan çok uzaklarda iş ve aş aramak zorunda kaldık.

O zamanlar İş ve İşçi Bulma Kurumunun organize ettiği programlar vardı. Almanya’da çalışmak isteyenler bu programlar

aracılığıyla işe alınıyor; bu işlemler, İstanbul Tophane’de Alman doktorlar tarafından tepeden tırnağa kadar yapılan sağlık muayeneleri ile tamamlanıyordu.

Ağır işlerde çalışabilecek olanlar teker teker seçiliyor ve onlara öncelik veriliyordu. Sağlıklı olanlar Almanya’ya işçi olarak gönderilirken bir dışında bile hafif çürük olanlar “sağlıksız” diye geri gönderiliyordu. Sağlıksız diye geri gönderilenlerin ikinci şansları, turist olarak Avrupa’ya gitmeyi denemektir. Bu şanslarını kullanmak için maddi güce ihtiyaçları olduğundan tarlasını, bahçesini satanların yanı sıra arkadaşlarından ve çevresinden borç alarak yola çıkanlar da oluyordu.

Turist olarak yola çıkanlar, İş ve İşçi Bulma Kurumu ile Avrupa’ya gelenler kadar şanslı değillerdi. Birçoğu gümrüklerden geri çevriliyordu.

Buralara kadar gelme şansı elde edenlerden bazıları, iş bulamadıkları için geri dönmek zorunda kalıyordu. Şanslı olanlar da çok zor şartlar altında iş bulup çalışmaya başlıyorlardı. Buldukları iş yerlerinde kendilerini kabul ettirebilmek ve işlerini kaybetmemek için var güçleri ile gece gündüz, ağır ve zorlu işlerde çalışmak zorunda kalıyorlardı.

Bir miktar para biriktirip geri dönme düşüncesi olduğundan ilk başlarda fazla kira ödememek için iyi evlerde oturamadılar. Oturdukları evleri “Her an geri dönebiliriz.” diye çadır gibi kullandılar.

Çoğu kişinin eşi ve çocukları Türkiye’deydi. Bu kişiler uzun süre aile hasretliği çekerek yalnız çalıştı. Hedefleri bir miktar para biriktirip köylerine ve özlemini çektikleri ailelerinin yanına dönmektir.

Ne kadar tasarruflu yaşarlarsa yaşasınlar para biriktirmek o kadar kolay olmuyordu.

Köylerine dönemeyeceklerini anladıklarında, yılların vermiş olduğu hasreti daha fazla çekmemek için ailelerini de yanlarına aldılar fakat bu durumda giderleri de bir hayli artıyordu. Giderlerini karşılayabilmek için eşlerini de çalıştırmak zorunda kaldılar ancak hiçbir zaman amaçladıkları hedeflerine yaklaşamadılar bile. Çok çalışmaktan dolayı çocuklarını ve eğitimlerini ihmal ettiler. Evlatlarının ana dillerini öğrenmelerine de yabancı dil eğitimi almalarına da ne yazık ki destek olamadılar. Bir süre sonra hatalarını anladılar ancak çok geç kalmışlardı. Hatalarını anladıklarında çocuklarının eğitime yardımcı olmaya çalışsalar da bunu istedikleri şekilde başaramadılar.

Türkiye’de kendilerine ait doğru dürüst evleri bile yoktu. Bir bina veya başlarını sokabilecekleri bir ev yaptırabilseler, geleceklerinin güvence altında olacağını düşünüyorlardı. Sanki tek eksikleri bir bina veya bir evdi. Aslında bedenleri Avrupa’da olsa da zihinleri her zaman Türkiye’deki köylerinde ve memleketlerindeydi.

Birinci hedefleri, köylerinde veya ilçelerinde bina yapabilmek için para biriktirmektir. İkinci hedefleri ise arazilerini rahat bir şekilde işleyebilmek için traktör satın almaktır. En azından birinci hedeflerine ulaşmak için büyük bir mücadele içindeydiler.

Birçoğu, inşaat bilgisi olmadığından ve inşaatının başında olamadığından müteahhitlere yüksek meblağlar ödemek zorunda kaldı. Çok zor olsa da uzun bir zaman sonra, borçlanarak bir konut sahibi olma hayallerine, yani birinci hedeflerine ulaşabildiler.

Türkiye’de birkaç katlı apartmanları varken hâlâ burada eski ve ucuz evlerde oturuyorlardı çünkü tasarruflu yaşayıp anavatanlarında bina edinmek için yaptıkları borçları ödemek zorundaydılar. Asıl ihtiyaçlarının Türkiye’de yaptıracakları binalar olmadığını anlamışlardı ama maalesef bunda da çok geç kalmışlardı.

Bir türlü ülkelerine, köylerine dönemediler ve hiçbir zaman yaptırdıkları binalarda rahat rahat oturamadılar. Daireleri boş kalsın, en azından bakan birileri olsun diye kiraya verdiler. Bazı kiracılar istenilen tarihte kiralarını ödemedi, bazıları da ev sahipleri izine gideceği zaman kendilerine ait olmayan eşyaları da alarak evleri terk etti ve kaçıp gitti. Ev sahipleri de alabildikleri kiranın üzerine birkaç mislini daha ilave ederek evlerini tamir ettirmek mecburiyetinde kaldı.

“Yeter ki elimizde paramız olsun, her zaman ve istediğimiz her yerde daha iyi şartlarda yaşayabiliriz.” diye düşünemediler.

Bulundukları ülkede işsiz kalır veya oradan memleketlerine geri gönderilirse başlarını sokacak bir yerleri olsun diye çok acele ettiler. Hâlbuki ne onlar dönebildi ne de onları bir gönderen oldu...

“Artık emekli olunca döneriz.” dediler.

Buralara geldikleri ilk yıllardaki gibi ailelerinden, akrabalarından, dostlarından ayrılmanın ve hasretliğin çok zor olduğunu iyi bildiklerinden, aynı acıyı yaşamamak için çocuklarından, torunlarından ve çevrelerinden ayrılamadılar.

Daha doğrusu uzun yıllar hasret kaldıkları köylerine, anavatanlarına bir türlü dönemediler.

Bugünkü Jenerasyonun Düşüncesi

Bugünkü gençliğin fikrini sorduğumuzda gençlerimizin düşüncesi birinci, ikinci ve üçüncü kuşaktan çok çok daha farklı. Zamanın şartlarına göre hareket eden bugünün gençleri;

“Babalarımız, amcalarımız, bizden önceki büyüklerimiz o zamanın şartlarındaki düşüncelerinde haklı olabilirler ama bugün görüyoruz ki hepsi pişmanlık içindeler. Büyüklerimiz yaşadıkları yerleri değil de her an geldikleri yerleri düşündüler. Çok zor şartlar altında yıllarca gece gündüz çalıştılar ve bize göre de çok yanlış yatırım yaptılar. Elli altmış yıllık Avrupa hayatlarında hiçbir zaman kendilerini değil de her an çocuklarını, torunlarını hatta yakınlarını düşündüler. İşte biz bugünün gençleri olarak büyüklerimizin yaşadığı o kötü tecrübelerden ders alıyoruz ki atalarımızın pişmanlık duyduğu aynı hatalara düşmeyelim. Biz gençler, tabii ki geleceğimizi düşünmek için var gücümüzle çalışmak zorundayız. Yaşanılan olumsuzluklardan ders alarak nerede yaşıyorsanız orada en güzel şekilde yaşamaya ve çalışmaya bakmalısınız!” diyorlar.

Almancı Amcanın Son Yolculuğu

Bir gün köydeki caminin önünden geçerken büyük bir kalabalık gören köy sakinlerinden birisi, yanındaki arkadaşına sormuş:

“Arkadaşım bu kalabalık ne böyle?”

Arkadaşı da, “Hüseyin amca vefat etmiş, duymadın mı?” cevabını vermiş.

“Hüseyin amca da kim?” diye tekrar sormuş adam.

“Hani eskiden bizim komşuymuş diyorlar. Almancı Hüseyin. Tanımadın mı?” diye cevap vermiş arkadaşı.

“Evet, evet, tanıdım şu Almancı Hüseyin amca.” demiş adam.

Bir türlü köylerine dönemeyen amcalar, dedeler artık teker teker, sırt üstü yatarak, kurtulamadıkları Almancı kimliği ile köylerine dönüyorlar.

İki Farklı Görüş

Avrupalı Türklere “Avrupa’da çalışmaktan memnun musunuz?” diye sorduğumuzda hemen hemen hepsi “Evet” der. “Evet” derler ama yine de ilave ederler:

“Keşke köyümüzde, kasabamızda, ilimizde, daha doğrusu anavatanımızda aynı imkânlarla sahip olsaydık da buralara kadar gelip iş ve aş aramak mecburiyetinde kalmazaydık. Bizler de buralarda ailemizin, akrabalarımızın, dostlarımızın ve anavatanımızın hasretliğini çekmeseydik.”

Almanya’da devlet memuru olarak çalışan bir arkadaşım bana, muhakkak dile getirilmesine inandığım çok enteresan iki farklı görüş nakletti:

90’lı yıllarda bir devlet büyüğümüz, Almanya’ya resmî ziyarette bulunur. Ziyaretin sonunda Avrupalı Türk gurbetçiler ile bir toplantı yapmak ister.

Almanya’nın bir şehrinde spor salonu organize edilir. Mekânı doldurmak için gurbetçilerimiz çevre il ve ilçelerden otobüs ve minibüs ile toplanarak salona getirilir. O zamanki devlet büyüğümüz kürsüye gelir ve uzunca bir konuşma sonrasında şu sözleri sarf eder:

“Sevgili vatandaşlarım! Sizlerin buralara kadar gelip iş gücü sahibi olmanızın altında benim imzam var! Benim imzam! Sizlere bu imkânı ben sağladım, ben! Bunun için bana çok teşekkür etmelisiniz.”

Tabii salondaki vatandaşlarımız istemeyerek de olsa bu sözleri alkışlamak mecburiyetinde kalır. Bir vatandaşımız da “Keşke bu imkânları memleketimizde sağlasaydınız da bizleri buralara mecbur bırakmasaydınız.” diyemez.

Bir zaman sonra, bir Batı Avrupa ülkesinin en üst düzey yetkilisinin, İsviçre’de çalışan vatandaşları ile bir araya gelmesi için İsviçre’de bir spor salonu kiralanır. O devlet büyüğü salona gelir, kürsüye çıkar ve vatandaşlarına hitaben şunları söyler:

“Kıymetli vatandaşlarım! Sizlere kendi ülkenizde iş ve aş veremediğimizden çok mahcubuz. Sizlerden özür diliyoruz, lütfen bizi affedin. Sizlere en kısa zamanda kendi vatanınızda çalışma imkânı sağlamak için var gücümüzle çalışıyoruz. Lütfen bizi affedin.”

O devlet, vatandaşlarına iş alanları açmak için var gücüyle çalışarak, İsviçre’de ve Avrupa’nın diğer ülkelerinde çalışan birçok vatandaşını kendi ülkelerine geri dönmelerini sağladı.

Şöyle bir düşünün. İki devlet büyüğü var. Biri vatandaşlarını yurt dışına işçi olarak yolladığından gurur duyuyor, teşekkür bekliyor. Diğer devlet büyüğü ise vatandaşlarına kendi devletinde iş ve aş sağlayamadığı için mahcubiyetini bildirerek özür diliyor.

Otobüs şoförü

Sevgili okuyucularım,

Trafik kazasında hayatını kaybeden bir otobüs şoförünün söylediklerini, merhum olduğu için paylaşıp paylaşmamakta çok kararsızdım. Ancak yapılan hareketin ve hakaretin hiç de doğru olmadığını düşünüp olaydan çokça etkilendiğim için bu hikâyeyi de sizlerle paylaşmak istedim. Her yıl olduğu gibi yaz tatilini Türkiye’de geçiren Avrupalı bir Türk vatandaşımızın yaşadığı olayı sizlere özetlemeye çalışacağım.

Avrupa’daki gurbetçilerimiz genellikle tatil yapmak için temmuz ve ağustos aylarını tercih eder. Bu nedenle bu aylarda Avusturya, Slovenya, Hırvatistan, Sırbistan, Bulgaristan ve Türkiye yollarında aşırı bir yoğunluk yaşanır.

Avrupalı bir Türk vatandaşımız, her yıl olduğu gibi ailesiyle birlikte anavatanları Türkiye’de tatil yapmak için özel arabasıyla yola çıkmış ve nihayet evlerine ulaşmış. Eş, dost, akraba ziyaretlerinden sonra nihayet bir gün eski arkadaşlarını görmek için kahvehaneye giden gurbetçi vatandaşımız, bir masanın etrafında çay ve kahve eşliğinde dostlarıyla keyifle sohbet ederken, yanlarında oturan ve kendisini otobüs şoförü olarak tanıtan bir adam, gurbetçi vatandaşımıza nereden geldiğini sormuş. Avrupa’dan izne gelen gurbetçi vatandaşımızla ilk defa karşılaşan ve otobüs şoförü olduğunu iddia eden adam, masanın huzurunu bozan şu sözleri sarf etmiş:

“Şu Almancılar Avrupa’dan izne gelince yollar aşırı derecede kalabalık oluyor. Hele bir de beni sollamalarına çok sinir oluyorum. Beni sollamaya kalkan arabanın plakasına sol aynamdan dikkat ediyorum. Eğer yabancı plakaysa onun beni sollamasına izin vermeyecek şekilde sıkıştırmaya çalışıyorum. Karşı istikametten yabancı plakalı bir Almancının geldiğini görünce de aynı şekilde direksiyonu hafifçe onun üzerine çeviriyorum, onların korkup kaışışını beni öyle mutlu ediyor ki... Sanki komedi filmi seyrediyormuşum gibi geliyor bana.”

Avrupalı Türk gurbetçi vatandaşımız sinirlenerek cevap vermiş:

“Sen şoför değil, insanlıktan nasibini almamış vahşî bir yaratıksın. O gurbetçi vatandaştan ne istiyorsun? Üç dört bin kilometre öteden, yorgun argın bir şekilde memleketini ve ailesini ziyaret etmek için gelmiş. Ona kaza yaptırmak, onun hayatını karartmak sana zevk veriyor, öyle mi? Yazıklar olsun sana, yazıklar olsun senin gibi düşünenlere, yazıklar olsun!”

Bu hararetle tartışmaya gurbetçi vatandaşımızın masasındaki arkadaşları da katılınca gurbetçimizin bir arkadaşı dayanamayıp o şoför müsveddesinin üzerine yürüyerek adamı yumruklamak istemiş. Araya giren gurbetçi vatandaşımız otobüs şoförünü iyi bir dayak yemekten kurtarmış. Çok öfkelenen gurbetçi vatandaşın arkadaşı, “Bıraksaydın da ağzını burnunu dağıtsaydım.” deyince gurbetçi vatandaş da “Sevgili arkadaşım, bunlar insanlıktan nasibini almamış vahşî yaratıklardır.” demiş.

Nihayet şoför orayı hızlıca terk edince arkadaşlar da muhabbetlerine kaldıkları yerden devam etmişler. Bu arada gurbetçi vatandaş yollarda yaşadıklarını anlatmaya başlamış.